

ACUSTICA ÎNTUNERICULUI

La lăsarea serii de 17 mai, într-un spațiu restituit privirii odată cu aducerea fațadei către o stare de grație intuită doar în fotografiile sepia de secol trecut, formula inedită propusă de artistul vizual Cristina Bobe pentru interpretarea violonistului Valentin Șerban a avut în vedere, pentru auditorul din Centrul Multicultural al Universității Transilvania, un recurs la esența vibratilă a aerului: în sfera sunetului întunecat, perechile de timpane au devenit ochi, iar epiderma, hipersensibilizată brusc de sonoritatea a cărei sursă s-a menținut timp de o oră aproape indecelabilă, s-a recompus ca un veritabil cortex senzorial.

„Concertul cu ochii larg închiși” i-a prezentat astfel publicului pe Kreisler, Bach, Enescu, Paganini și Ysaÿe pe alte coordonate – nu putem vorbi de alt unghi sau o perspectivă diferită, căci aceștia sunt termeni ai instrumentarului vizual, admis ad-hoc ca tabu. Contrapoziția din denumirea proiectului este sugestivă tocmai pentru această transpunere a experienței acustice într-un alt sistem de

referință, deci de înțelegere, unde răpirea luminii potențează celelalte simțuri, înlesnește raportarea la succesiunea matematică de note muzicale. Ochii închiși își largesc spectrul pentru că se cuprind mai mult decât cuprind, iar asta înseamnă și consonarea cu propriul puls și propria respirație, elemente ale substanței întunecate în care presupunerea tactilă a celuilalt este la fel de deconcertantă – sau provocatoare, pentru că angoasa mărturisită de unii în discuția de la final a fost momentul de relaxare nu complet deconcentrată, ci mai mult ludică, al altora.

Probabil că diferența dintre partitele și sarabandele pe nevăzute și ascultatul muzicii la căști, de unul singur, tot pe întuneric, idee de asemenea abordată, constă, în acest scenariu aparte, în ceremonia structurantă a momentului care aproape alarmează. Preambulul interpretării, într-un clarobscur mov de reflector izolat, printre care scaunele șerpuite nu departe de aberant, dar clar intenționat, își așteptau spectatorii, amintește parcă de un vestibul kafkian

supraaglomerat. S-ar fi putut întâmpla orice, ar fi putut apărea oricine, iar ieșirea violonistului, probabil din sala de judecată, și pierderea grăunțelului de lumină nu au clarificat situația, ci, dimpotrivă, au sporit expectativa confuză, cumva înălțătoare, cumva autoironică.

Astfel că foarte ușor s-a putut aluneca într-o altă firidă a imaginației, o altă butaforie, o altă încercare de a da cât mai mult sens aceluiași continuum sonor: chicotelile interesate și jocul vinovat cu lumina ecranelor de telefon au fost scăparea din ceremonial a aristocrației anacronice de amuzat de la curtea cu oglinzi, acum orbite, a lui Ludovic al XIV-lea.

Începuturile mărturisite ale proiectului sunt plasate de altfel în circumstanțe cromatice asemănătoare, întrucât propunerea Cristinei Bobe pentru Valentin Șerban a venit tot pe întuneric, la o oră târzie, violonistul fiind deja aclimatizat

repetiției neobosite în lipsa luminii. Este pentru el o ușurare a exercițiului, când mintea se eliberează de stresul focalizării pe degetele cu acorduri și coardele de sub arcuș. Vibrației îi este creat un mediu optim, iar în dimensiunea aceasta redusă motric și deictic, imperativ întunecată, sunetul abstract poate la fel de bine fi cuvântul fără calități morfematice prin răspândirea căruia i s-a dat ființă și lumii. O lume prefigurată deja polifon și policrom și așteptând finalul concepției ca să se dezvăluie cu totul luminos celui căruia îi stă înscrisă, tot matricial, această natură sonantă cu apendicele ei vizual – configurație cunoscută de mult, de la simbolizști.

Merită să mai menționez, pe lângă dăra de lumină de la geamul aflat în spatele lui

Valentin Șerban, o diluare modestă, dar foarte sugestivă a întunericului, îngăduind observarea siluetei angrenate pasional în jurul viorii, pâlparea regulată a beculețului roșu de la camera de supraveghere. Cine ar fi crezut că, printr-un gradient transtemporal care să preschimbe verdele biliard, strălucirea amăgitoare a lui Gatsby de pe celălalt mal a putut străbate până în sala rectoratului? Nu pot decât să sper că itinerarea concertului cu ochii larg închiși în Spitalul de Psihiatrie de la Căpâlnaș, într-un atelier din Roșia Montană, în biserica fortificată din Cincșor, în șura din Șomartin și în câte alte locuri să poarte și această luminiță cu ea.

Fotografii de Andreea Petre